

# METAFORY SPASENIA

## TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Rim 2,1-29; 3,19-26; 2 Kor 5,18-21; 1 Ján 4,7-11

## ZÁKLADNÝ VERŠ

*Boh ho ustanovil za prostriedok zmierenia prostredníctvom jeho krvi pre tých, čo veria. Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť cez odpustenie hriechov. (Rim 3,25)*

## HLAVNÁ MYŠLIENKA

Nová zmluva interpretuje Ježišovu smrť niekoľkými spôsobmi.

Nijaké vyjadrenie ani žiadna definícia nie sú také dokonalé a výstižné, aby opísali úplný význam Kristovej smrti. Vedľa seba existuje súčasne mnoho rôznych pohľadov, ktoré sa vzájomne dopĺňajú. (1) Kristus svojou smrťou zaplatil výkupné, aby nás vyslobodil od síl zla. (2) Kristova obeť bola mimoriadnym zjavením Božej lásky, ktoré v nás pôsobí zmenu. (3) Išlo o uzmiernujúcu obeť, ktorá odstraňuje hriech ako bariéru medzi nami a Bohom. (4) Išlo o akt zmierenia. (5) Ježiš nás oslobodil od viny. Existuje aj mnoho iných pohľadov. Pravda je, že Kristova smrť je to všetko spolu, ba oveľa viac. Nie je možné vyjadriť úplný význam Kristovej smrti jedným pojmom, aj keď niektoré sú naozaj veľmi dôležité – ako napríklad zástupná obeť. V tejto úlohe budeme hovoriť o niektorých kľúčových pohľadoch, ktoré sa používajú, aby vystihli úžasný dar, ktorý sme dostali prostredníctvom Ježišovej smrti na kríži.

## LEKCIA V KOCKE

Téma: Novozmluvné obrazy záchrany a zmierenia v Ježišovi Kristovi

- Výkupenie – obraz trhu s otrokmi (Gal 3,13; Tit 2,14)
- Zmierenie – Obraz zničených vzťahov (2 Kor 5,18-21)
- Ospravedlnenie – obraz súdnej siene (Rim 3,19-26)
- Obeť zmierenia – obraz svätyne (Rim 3,25.26)
- Láska Otca – obraz rodiny (1 Ján 4,7-11)

# VYKÚPENIE

**❓ Ako rozumieš pojmu „vykúpenie“ na základe veršov Mar 10,45; Gal 3,13; Ef 1,7 a 1 Pet 1,18.19?**

Vykúpenie je oslobodenie od dlhu alebo z otroctva zaplatením výkupného. Tento obraz používa Nová zmluva, aby vysvetlila význam Kristovej smrti. Podľa tohto chápania je celý svet v zajatí hriechu, pričom zákon je strážca. (Gal 3,22.23) Ľudia sú otrokmi hriechu a čaká ich večná smrť. (Rim 6,6.23) Dlh môže byť zaplatený len tak, že sa ľudia vzdajú svojho života. Ježiš však prišiel a zaplatil cenu za naše vykúpenie. Všetci, ktorí v neho uverili, môžu získať život. Títo ľudia „boli otrokmi hriechu“, ale teraz sú „oslobodení od hriechu a stali sa otrokmi spravodlivosti“. (Rim 6,17.18)

Kristus nás tiež vykúpil z „kľatby zákona“. (Gal 3,13) Kľatba zákona je nárok zákona na život tých, ktorí ho porušili. (v. 10) Samotný zákon nás nemôže zachrániť pred rozsudkom smrti, pretože nám nemôže vrátiť život. (v. 21) Poskytuje právny základ pre potrestanie vinníka smrťou. Boh oznámil svoje riešenie, keď „poslal svojho Syna narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom, a aby sme dostali synovstvo“. (Gal 4,4.5)

Kristus tiež „vydal za nás seba samého, aby nás vykúpil z každej neprávosti a aby si očistil svoj vyvolený ľud, ktorý sa horlivo usiluje o dobré skutky“. (Tit 2,14) Vykúpenie teda zahŕňa proces posvätenia a očistenia nášho života. To predpokladá, že na kríži Kristus zaplatil náš dlh, odpustil nám náš hriech (Ef 1,7) a dal nám dar spravodlivosti. (Rim 3,24) Prostredníctvom daru, za ktorý Kristus za nás zaplatil (odpustenie hriechov), sme teda oslobodení od odsúdenia hriechom a ospravedlnení vierou v Ježiša Krista.

Boh nemohol ignorovať hriech a predstierať, že hriech nikdy neexistoval. Naplnil svoje vlastné morálne požiadavky tým, že sám zaplatil výkupné. Kúpil späť právo existencie pre ľudské pokolenie i celú planétu. Či si to ľudia pripúšťajú, alebo nie, všetci patríme Bohu.

**❓ Malo by vykúpenie v Ježišovej krvi nejakým spôsobom ovplyvniť náš každodenný život? Akú hodnotu má dar, ak ho človek, ktorému je dar ponúknutý, nikdy neprijme? 1 Kor 6,20**

# ZMIERENIE

**?** Pozorne si prečítaj 2 Kor 5,18-21. Čo nám tieto verše hovoria o zmierení?

Zmierenie je obnova mierového vzťahu medzi znepriatelenými jednotlivcami alebo skupinami. Zvyčajne je na to potrebný nejaký sprostredkovateľ. Túto prax Pavol použil, aby vysvetlil význam kríža.

1. Boh prevzal iniciatívu v zmierení hriešnikov na seba. Boh nás miluje napriek nášmu hriechu.
2. Boh použil Prostredníka, vďaka ktorému sa mohlo dosiahnuť zmierenie. Boh „nás zmieril so sebou cez Krista“ (2 Kor 5,18), „v Kristovi zmieril svet so sebou“. (v. 19) Tieto slová naznačujú neprekonateľnú vzdialenosť medzi Bohom a ľuďmi, ktorá si vyžadovala Prostredníka.
3. Objekt zmierenia je definovaný ako „my“ a „svet“. Boh „nás zmieril so sebou cez Krista“. (v. 18) Sloveso je v minulom čase, teda konanie, ktoré opisuje, je ukončené. To znamená, že veriaci sa už teraz tešia z požehnaní a plnosti zmierenia. O svete čítame, že „Boh v Kristovi zmieril svet so sebou“. (v. 19; „mieriac so sebou svet“ Roh) Kontext naznačuje, že zmierenie sveta ešte pokračuje; nie je to ukončená udalosť, ako v prípade veriacich.
4. Zmierenie ako proces tvoria dve Božie aktivity. Tou prvou je Boží čin zmierenia na kríži, definovaný slovami: „Nepočítal ľuďom ich previnenia...“ (v. 19) Hriech bol bariérou, ktorá znemožňovala Bohu zmieriť ľudí so sebou. Preto sme vlastne boli objektmi jeho hnevu. Boh sa však rozhodol, že odstráni bariéru hriechu, aby nám mohol bez obmedzenia prejavovať svoju lásku. Z Božieho pohľadu je zmierenie odstránením tejto bariéry. Iným prvkom zmierenia je služba zmierenia (v. 18) – boli sme poverení zvestovať posolstvo o zmierení. (v. 19) „V mene Krista sme poslaní a cez nás akoby Boh napomínal. V mene Krista vás prosíme: Zmierte sa s Bohom!“ (v. 20) Prostredníctvom takejto služby dosahuje zmierenie svoj cieľ – ukončenie nepriateľstva človeka voči Bohu.

**?** S ktorými ľuďmi si potrebuješ urovňať vzťahy, aby boli lepšie? Ako ti môže zmierenie dosiahnuté Ježišom pomôcť zmieriť sa s inými?

# OSPRAVEDLNENIE

Ospravedlnenie je v podstate právny termín, ktorý hovorí o zbavení viny niekoho, kto bol obvinený z priestupku, ale súdnym konaním sa zistilo, že je nevinný. Takéto chápanie použila Nová zmluva, aby vysvetlila význam Kristovho kríža.

**❓ Prečo dáva Pavol do protikladu ospravedlnenie vierou s poslušnosťou zákona? Pomáha nám to pochopiť ospravedlnenie? Rim 3,19-24**

Tieto verše nás upozorňujú na niekoľko myšlienok.

1. Predstava zákona naznačuje, že ľudia sú obvinení z hriechu. V tomto konkrétnom prípade sú obvinení ľudia naozaj vinní. To znamená, že všetci sú na základe zákona odsúdení. (Rim 2)
2. Boh našiel spôsob, ako sa ľudia môžu dostať z tejto zúfalej a neriešiteľnej situácie. „Teraz“, teda príchodom Ježiša Krista, „však je zjavená Božia spravodlivosť bez zákona,“ teda neohraničená našou poslušnosťou zákona. (Rim 3,21) Pavol vysvetľuje, že ide o Božiu „spravodlivosť skrze vieru v Ježiša Krista pre všetkých, čo veria“. (v. 22) Spravodlivosť tu neznamená jednoducho vyhlásenie zbavenia viny, ale najmä naše prijatie vierou v Boží spásny čin v Kristovi.
3. Toto ospravedlnenie je dostupné všetkým – Boh nerobí medzi ľuďmi rozdiely. (v. 22.29) Všetci sú hriešnici a všetci sú ospravedlnení „zadarmo jeho milosťou“. (v. 24) Riešením tragickej situácie, do ktorej sa človek dostal, je ospravedlnenie, ktoré môžu vierou získať všetci, čo uveria. Tento dar spasenia sprevádza prijatie Ducha, ktorý nám pomáha chodiť v novote života. (Gal 3,2.3; Rim 6,4)
4. Božie rozhodnutie ospravedlniť nás je možné vďaka Kristovmu vykupiteľskému dielu. Vidíme tu spojenie dvoch obrazov – vykúpenia a ospravedlnenia – čo opisuje a poskytuje právny základ pre Božie rozhodnutie ospravedlniť tých, ktorí prijímajú Kristovu spravodlivosť. (Rim 4,3-6) Vďaka tomu, že Kristus vzal náš hriech a zomrel namiesto nás, môže Boh vykonať to, čo by bolo inak nemožné. (2 Kor 5,21)

**❓ Čo si môžeš z posolstva textu Rim 3,19-24 vziať pre seba? Ako môžeš byť pred Bohom ospravedlnený?**

# KRISTOVA OBEŤ

**?** Ako Pavol vysvetľuje, čo urobila Kristova obeť pre nás? Rim 3,25.26

Je tu priamo použité slovo „obeť“, čo znamená, že Ježišova smrť nie je symbolická ani metaforická, ale vyjadruje realitu toho, čo sa stalo. Kristus obetoval sám seba za nás. Starozmluvné obete boli len obrazom pravej a skutočnej obete, ktorá je jadrom toho, čo pre nás Boh robí.

1. Túto obeť priniesol sám Boh, aby obnovil náš vzťah k nemu. (Rim 3,25) Čo sme my nemohli urobiť, urobil Boh za nás v osobe svojho Syna.
2. Bol to zástupný čin. Kristus je nám predstavený ako bezhriešny, bez akejkoľvek chyby – a predsa sa obetoval ako obeť za hriech. (Rim 8,3; 2 Kor 5,21) Vyniesol náš hriech na drevo a zomrel za nás a namiesto nás. (1 Pet 2,21-24) Tým, že vzal náš hriech na seba, očistil nás od neho a opäť nás zjednotil s Bohom.
3. Kristova obeť je zmierujúca v tom zmysle, že nás oslobodzuje od Božieho hnevu. V liste Rimanom Pavol predstavuje Kristovu obeť po konštatovaní, že tento svet je pod vládou hriechu a teda podľa zákona Bohom odsúdený. (Rim 1-3) Boží hnev sa totiž objavuje všade tam, kde sa vyskytne ľudská nespravodlivosť a zvrátenosť. (Rim 1,18) Vďaka Kristovej obeti sme od tohto hnevu oslobodení a Božia láska nám ponúka spasenie. Zmierujúca obeť neznamená, že Kristovi sa podarilo presvedčiť Otca, aby nás miloval. Kristus zakúsil Boží hnev proti hriechu, aby sme túto skúsenosť nemuseli prežiť my. Kríž je nielen miesto, kde sa zjavila Božia láska, ale tiež miesto, kde sa prejavil Boží hnev voči hriechu.
4. Kristova obeť vyjadruje, aktualizuje a poskytuje legálny základ pre Božiu ochotu zachrániť nás. Naše vykúpenie a zmierenie by bez obetnej krvi Ježiša Krista neboli možné. (Sk 20,28; Kol 1,20; Zj 5,9) Jedine Ježišova obeť na kríži umožňuje Bohu ospravedlniť tých, ktorí uverili v Krista. (Rim 5,9) Tým, že Boh odsúdil hriech v Kristovi, vyjadril, že je spravodlivý, keď ospravedľňuje tých, ktorí uveria v Krista. (Rim 3,26)

# PREJAV BOŽEJ LÁSKY

Hnacou silou, ktorá pripravila plán spasenia a zrealizovala ho, bola Božia láska, samotná podstata Pána Boha. (1 Ján 4,8) V nej je zakotvený každý rozmer Božieho vykupiteľského diela. Boh poslal svojho Syna, aby zomrel za nás, pretože miloval tento svet. (Ján 3,16) Syn prišiel na tento svet, aby dal svoj život za nás, pretože miluje Otca (Ján 14,31) i nás. (Ján 13,1) Tí, čo sú zjednotení vierou s Kristom, milujú Pána Boha (Jak 2,5), Ježiša (Ján 14,21) aj iných. (1 Ján 3,11) Život poslušnosti Božím prikázaniám je vlastne naším vyjadrením lásky ku Kristovi za to, čo pre nás urobil. (1 Ján 5,3) Celý život i smrť Ježiša Krista boli veľkolepým prejavom Božieho charakteru, najúžasnejším zjavením lásky.

**❓ Aká by mala byť naša odpoveď na Božiu lásku prejavenu v Ježišovej smrti?  
1 Ján 4,7-11**

Význam Božej lásky, ako sa nám zjavila v Kristovej obeti, lepšie pochopíme, keď sa na ňu pozrieme v kontexte vesmírneho sporu. Satanove obvinenia vznesené proti Bohu vzbudili pochybnosti v mysliach nebeských bytostí o Božej podstate. Je Boh naozaj milujúci a sebaobetujúci, ako to o sebe tvrdil, alebo sa pod maskou sebazapierania ukrýva sebeckosť? Kristov kríž navždy rozptýlil všetky pochybnosti o Božom charaktere. Tým, že Stvoriteľ sa dobrovoľne rozhodol stať sa človekom, trpieť a zomrieť na kríži, aby zachránil pokolenie, ktoré si to nezaslúžilo, ukázal, že Božia láska presahuje chápanie nebeských bytostí. Nesebecká podstata nepochopiteľnej obete je výstižne vyjadrená v tom, čo Boh urobil prostredníctvom Ježiša Krista pre blaho iných, nie pre svoj osobný úžitok alebo zisk.

Prejav Božej lásky na kríži slúžil tiež na to, aby u ľudí rozptýlil nesprávne chápanie Pána Boha. „Ak si Ježiša predstavíme ako toho, kto reprezentuje Otca, pomôže nám to rozptýliť tiež, ktorý nám satan vrhá na cestu, aby sme nevideli milosrdenstvo a neopísateľnú Božiu lásku, ako sa prejavila v Ježišovi Kristovi. Pozrite na golgotský kríž. Je to miesto prísľubu bezmedznej lásky a nezmernej milosti nebeského Otca.“ (ISM 156)

**❓ Ešte raz si prečítaj 1 Ján 4,7-11. Čo ti to hovorí do života a vzťahov, ktoré máš s inými? Akým spôsobom môžeš lepšie prejsť lásku, o ktorej sa tu hovorí? Čo ti bráni v prijatí tejto lásky?**

# ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

Zmierenie. „Zmierenie znamená, že sa odstráni každá bariéra medzi človekom a Bohom, a že hriešnik si uvedomí, aký význam má Božia odpúšťajúca láska. Vďaka obeti, ktorú Kristus priniesol za padlé ľudstvo, môže Boh spravodlivo odpustiť hriešnikovi, ktorý prijme Ježišove zásluhy. Kristus je potrubím, cez ktoré môže prúdiť milosrdenstvo, láska a spravodlivosť z Božieho srdca do srdca hriešnika.“ (1SM 396)

Boží hnev. „Kristus na seba vzal Boží hnev, ktorý mal podľa práva postihnúť človeka. Stal sa človeku útočiskom. Aj keď je človek naozaj hriešnik a zločinec, ktorý si zasluhuje Boží hnev, predsa môže vierou v Ježiša uniknúť do tohto útočiska, kde bude v bezpečí. Uprostred smrti je život, ak sa človek rozhodne prijať ho.“ (E. G. Whiteová, RaH 24. 2. 1874)

## NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Ktorý z obrazov spomínaných v tejto úlohe je ti najbližší? Prečo?
2. Ako nám môže to, čo vieme o zmierení medzi ľuďmi, pomôcť lepšie pochopiť spasenie?
3. Prečo je kríž najväčším prejavom a vyjadrením Božej lásky? Akú útechu z neho môžeme čerpať? Ako nám to, čo vieme o Bohu, môže pomôcť vydržať v ťažkých časoch?

Boží hnev voči hriechu nemožno len tak zastaviť. Čo by nám to malo povedať o povahe hriechu? Prečo Boh jednoducho nezabudol na hriech, ale vylial naň svoj hnev?

## ZHRNUTIE

Biblia používa rôzne obrazy, aby nám pomohla pochopiť Kristovu smrť. Vykúpenie znamená, že jeho smrť nás oslobodzuje od moci hriechu. Ježišova smrť obnovuje vzťah s Bohom; víťazí nad našou vzburou, čím nás zmieruje s Bohom. Vďaka Kristovej smrti sme pred nebeským tribunálom vyhlásení za nevinných, pretože Ježiš zomrel namiesto nás ako náš zástupca. Pri pohľade na kríž Boh volá: „Pozri, ako veľmi ťa milujem!“